

Hogy Genfben sikert érjenek el

A németek a leszerelési konferencián hajlandók engedményeket is tenni

Anglia várja a német javaslatokat, amelyek megtétele után sikereket vár Németország

A világ még mindig nem tud napirendre térni Hitler berlini beszéde felett. De amilyen kellemes csalódást szerzett a német kancellár váratlan békebeszéde, épp olyan örömmel veszik Roosevelt békeüzenetét is. Hogy ebbe a harmóniába disszonans hang is beleegyeledik, ez természetes. Franciaország s Csehszlovákia nem ezt a hangot várta Berlinből.

Prága demarsa Hitler beszéde miatt

Prága, máj. 19.

A csehszlovák kormány erélyes demarsot intézett a német kormányhoz Hitler Adolf szerdai beszéde miatt. A cseh kormány berlini demarsa a nemzetközi jogra és szokásokra való hivatkozással a legerélyesebben tiltakozik a beszéd azon része ellen, amelyben Hitler rámutatott arra, hogy milyen kirívó igazságtalanságokra vezethet az a könnyelmű állítás, hogy a nemzeti szocialista rohamosztagekat katonai kiképzésben részesítik. Ilyen kirívó igazságtalanságnak, mondotta a kancellár a brünni törvényszék ítéletét a csehszlovák nemzeti szocialista Volkssport-szervezet vádlottjainak bűnpörebén.

A csehszlovák hadsereg megesketett szakértője — mondotta Hitler kancellár — azt állította, hogy a vádlottak kapcsolatokat tartanak fenn a németországi nemzeti szocialista párttal, azzal függő viszonyban vannak és mint a Volkssport-egyesület tagjai, ugyanúgy tekintendők, mintha a nemzeti szocialista rohamosztagek tagjai lennének. Minthogy pedig a németországi nemzeti szocialista rohamosztagekat a birodalmi hadsereg tagjai képzik ki s ezek az osztagok megszervezett tartalékhaderőnek tekintendők — mondotta Hitler szerint a csehszlovák katonai szakértő — a csehszlovák Volkssport szervezet tagjai hazaárulók. Ezért ítélték el őket többévi fegyházbüntetésre.

A csehszlovák kormány szerint ez jogtalan beavatkozást jelent a köztársaság belső jog viszonyaiba. A csehszlovák kormány feltétlenül korrekt magatartása tanúsít a német kormánnyal szemben és állandóan arra törekszik, hogy a felelős állami tényezők sem szóban, sem tettekkel ne avatkozzanak bele Németország belügyeibe, amiért is a csehszlovák kormánynak joga van követelni, hogy Németország felelős tényezői is szem előtt tartsák ezeket az elveket.

Enyhült a feszültség Genfben

A leszerelési delegátusok körében az a vélemény alakult ki, hogy a feszültség most már a konferencia nyilvános ülésein is enyhülni fog, bár azzal mindenki tisztában van, hogy a fennálló ellentétek helyül-közzel még igen élénk és éles vitára adnak majd alkal-

mat.

Az angol és amerikai delegáció körében elismeréssel nyilatkoznak a szerdai Hitler-beszéd mérsékelt hangjáról és előzőeken formájáról. Hitler Adolf ugyan elvben továbbra is az erélyt hirdette, a gyakorlatban azon-

ban ugylátszik hajlandó lesz kompromisszumokra.

Anglia várja Genfben a német javaslatokat

London, máj. 19.

Hitler Adolf birodalmi gyűlési beszédét angol hivatalos helyen behatóan megvizsgálták és mérlegelték. Elégtétellel állapították meg, hogy a beszéd rendkívül békülékeny. Az angol kormány körében most azt várják, hogy a genfi német delegáció a Reichswehre vonatkozó gyakorlati javaslatokkal lép elő. Angol részről elismerik, hogy a német hadsereg átszervezését nem lehet azonnal végrehajtani, hanem arra hosszabb időre van szükség.

Genfben sikereket remélnék a németek

Berlin, máj. 19.

Nadolny nagykövet, a genfi német leszerelési delegáció vezetője, mint illetékes helyről közlik, azzal a megbízatással tér vissza Genfbe, hogy „genfi aprópénzre vált, sa“ Hitler kancellár szerdai beszédét. Gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy Nadolny indítványokat és határozati javaslatokat terjeszt be, ami azonban korántsem jelenti azt, hogy új instrukciói vannak, amelyek teljesen új helyzetet teremtenek. Nadolny kénytelen ragaszkodni az eddigi genfi módszerekhez és ezért terjeszti be indítványok és határozati javaslatok formájában az ismételt leszögeztet német álláspontot.

DALADIER és HITLER nem találkoznak

Cáfolja a német félhivatalos azt a hírt, mintha a két államférfi Svájcban találkoznék

Páris, máj. 19.

A Lordre című francia lap nyomán az összes lapok megírták, hogy Hitler kancellár Daladier francia miniszterelnökkel személyesen találkozik, hogy a fontos külpolitikai kérdésekben megállapodjanak. A lap szerint találkozó Svájcban lesz, de nem

Genfben. A találkozón úgy francia, mint német katonai szakértők is részt vesznek. A két kormány közötti tárgyalásoknak és a terv már annyira előrehaladott állapotban van, hogy a két külügyminisztériumban már elkészültek a részletes programmal is.

Most legnagyobb meglepetésre német részről hivatalos nyilatkozat hangzott el, amely a leghatározottabban megcáfolja a Daladierrel való találkozást és minden erre vonatkozó hírt fantazmagóniának minősít.

Katonai attasékat nevez ki az osztrák kormány

Bécs, máj. 19.

Az osztrák kormány külföldi követei mellé katonai attasékat nevezett ki. A buda-

pesti követség mellé kinevezett katonai attasé, a bukaresti követség mellett is ellátja a teendőket.

Ed. levél

A nyíltság jutalma

Most, hogy önként jelentkezett Csikországban a csendőrségnél Bodó Imre székely gazda, amiért gyilkolt, eszembe jut egy háborús történet.

Nem nálam, hanem a szomszéd században történt. Állásban voltunk és a körülményekhez képest elég jól éreztük magunkat. Az orosz hébe-hóba lőtte csak a vonalunkat és nem igen éreztük a háborút.

Egy este beállt a dekkungunkba egy szakaszvezető. Odafordul a szomszéd század parancsnokához:

— Hadnagy ur, öncsonkitót fogtam.

— Hol van? — kérdi a hadnagy.

A szakaszvezető kimegy s pár perc múlva egy halálra vált arcú honvéddel tért vissza.

— Hát te vagy? — kérdi a hadnagy.

A baka nem szól, csak lesüti a szemét és vár. Várja, hogy mi lesz vele.

— Miért tetted? — adja neki újból a kérdést a tiszt.

— Nem én lőttem meg magam — válaszol a honvéd.

— Hát ki?

— Az orosz.

— Nem igaz — feleli a szakaszvezető. Magam láttam és figyeltem meg, hogy több estén keresztül nyujtogatta ki a kezét. Ma is. A 10. tábori őrsön, ahol alig 30 lépésnyire van az orosz. — Így lőtték meg ma is.

— Láttá maga — szól a hadnagy a szakaszvezetőhöz.

— A lövést hallottam, de magát a sebesülést nem láttam — feleli.

— Na akkor nem is itéli el ezt a tótót a hadbíró — mondta a hadnagy.

Aztán leküldte a kötözőhelyre.

Ugy is történt, ahogy a hadnagy mondta. A hadbíró előtt a tót tagadott, bizonyíték nem volt, — felmentették.

Ugyanott azonban rá egy pár nappal később ismét sebesülés történt. Egy magyar gyerek keze volt átlőve. Lehozzák a fiút a századparancsnokhoz.

— Te — szól rá a hadnagy — egyedül voltál az őrsön?

— Egyedül — válaszolta.

— Láttá valaki a sebesülést?

— Nem hiszem — mondta a baka.

— Taláncsak nem lőttél magadba te is? — adta fel a szót.

A baka kiegyenesedett és keményen, bátran ezt mondta:

— Hadnagy ur alázatosan igenis én lőttem keresztül a tenyerem.

Összenézünk. Nem akarunk hinni a fiúfünknek.

— Hogyan — szól rekedten a hadnagy — te... te... öncsonkitó vagy?

— Az — felelte halkan a gyerek.

— Miért tetted? — pattogott vissza a tiszt.

— Ezért — válaszolta a baka és odaajutott egy levelezőlapot.

Olvastuk. A kis huga írt neki. Megírta, hogy amióta eltemették az anyjukat is és hogy egészen árva, bizony nem jól megy soha a nagybácsiéknál. Nem kap sokszor enni se mindennap, de dolog az van. Azt is hallja — írja a kislány, — hogy az apjuktól rájukmaradt földet árendába adták s a pénzt nem tették be a bankba, hanem elköltötték. „Baj van idehaza kedves bátyám és nagyon jó lenne, ha rendet csinálnál.“

A fiura néztünk, aki hófehér arccal nézett ránk. Aztán odaadtuk a levelezőlapot.

— Haza akartam menni, hogy megnézzem mi van otthon. Most jöttem a harctérre nem régen, szabadságot úgy se kaptam volna. Hát ezért történt, ami történt.

A bakát a hadbíró elítélte.

100 ezer lej értékű textilárut loptak el egy kolozsvári kereskedő üzletéből

A világító menyezeti ablakán hatoltak be a boltba a betörők, akiket most lázasan keres a rendőrség

Kolozsvár, máj. 19.

Csütörtök éjszaka betörték a Heller és Molnár cég főuccai üzletébe. A helyzettel ismerős egyének a házfedelen hatoltak be. Az egyik kiemelte a világító mennyezet ablak-kockáját, a kályhacsövön leereszkedett a boltba, feszítővassal kinyitotta az ajtót és

társát is beengedte. A betörők a kézikasszából 1000 lejt, valamint több mint 100.000 lej értékű textilárut vittek magukkal. A kályhából kiömlött koromban egy szöges turistacipő és egy gummitalpu vászoncipő nyomát találták. Ezek alapján nincs kizárva, hogy a betörőket rövidesen megtalálják.

Majdnem agyonlőtte társát egy kézdivásárhelyi rendőr

Cigányra lőtt, de ez lehajolt s így a golyó a másik rendőr tenyerét furta át

Kézdivásárhely, máj. 19.

Az országos vásár után egy nagyobb cigánytársaság hangos civakodásba kezdett, mire Bölöni rendőr be akarta kísérni őket. A cigányok azonban ellentálltak és dulakodás keletkezett. A járőrök segítségért szaladtak és így került oda egy másik fiatal rend-

őr, aki látva társának szorongatott helyzetét, hirtelen revolvért rántott és rálőtt az egyik cigányra. A célbavett ember lehajolt és a golyó Bölöni rendőr jobb kezébe furódott. A vétékes rendőr ellen indokolatlan fegyverhasználat miatt bevezették az eljárást.

A bodolaiaknak nem kell a papjuk

-- Nem lesz nyugalom, amíg Curcubata lelkész a községben van — írják a falusiak

Brassó, máj. 19.

A bodolai pap-ellenes mozgalom ügyében újabb érdekes fordulat állott be. A községi bíró és jegyző jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben vizsgálatot kérnek a keresztvári csendőrmester ellen, aki szabadonbocsátotta Ivinta tanító támadóit. A jegyzőkönyvet 85 bodolai családfő írta alá.

A jegyzőkönyvben kéri Curcubata lelkész azonnali leváltását, mivel ő is részes a tanító-elleni támadás előkészítésében, azonkívül több más ügyben is ellenségesen viselkedett a község lakosaival szemben. Ezekben az ügyekben panaszt tettek a metropolitánál, a Consistoriumnál és a kultuszminiszternél, intézkedés azonban nem történt.

„Kijelentjük — áll a jegyzőkönyvben — hogy mindaddig, amíg Curcubata lelkész a községben van, a nyugalom nem fog helyreállni. Kérjük Motocescu iskolai igazgató és Eleverta Stanicel tanítónő elhelyezését is, akik szintén bűnösök a tanító megveretésében. Ha ezeket a kéréseinket nem teljesítik, úgy gyermekeinket kivesszük az iskolából. A bodolaiak a jegyzőkönyvet megküldötték az illetékes hatóságoknak.

—Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József“ keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít.

Halálra gázolt a vonat a regátban egy gazdálkodót kosistul, lovastul

Buhusi, máj. 19.

Borzalmas szerencsétlenség történt a Buhusi állomás közelében. Vieru Dumitru éppen akkor hajtott át szekerével a síneken, mikor egy személyvonat jött arra. A teljes

sebességgel robogó vonat darabokra zúzta a kocsit a bennülő gazdával együtt, míg a lovak teljesen sértetlenül menekültek meg. A rendőrség bevezette a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség.

A telébredt gazda kiabálására megfutamodott az egész banda

Az egyik rabló agyonlőtte társát mert azt hitte, hogy őt üldözi

Kraiova, máj. 19.

Az elmúlt éjjel több tagból álló rablóbanda hatolt be Rusu Petru risipiti gazdához az udvarba. A rajtaütés azonban nem sikerült, mert a gazda felébredt és lármázni kezdett. A megrémült betörők erre hattyatt-homlok menekülni kezdtek.

A szűk kapuban azonban nagy tolokodás keletkezett, mert mindegyik először akart

kint lenni. Luta Nikolae egyszerre egy sötét alakot vesz észre, amint feléje szalad. Mivel azt hitte, hogy az üldöző gazda van mögötte, megfordult és kétszer rálőtt az ember színtén egyik társa volt. A menekülő banditákat a fellármázott szomszédok bekerítették és elfogták.

Egy román földmives kövel verte agyon Reisner Herman kereskedőt

A tanúk a gyilkos ellen vallanak, aki azonban rendületlenül tagad

Bikszád, máj. 19.

Az Avas mélyén, túl a bikszádi letérőn, ahol az út már-már nekiszalad a Már-arosba vezető técsői szerpentinnek, ott érül el ez az egyébként csendes, munkás, tisztán románok által lakott község: Moiseni Mózesfalu.

A község nevét az utóbbi hetekben gyakran emlegették az újságok azzal a tragédiával kapcsolatban, amelyiknek egy jóra való munkás, ötgyermekes kereskedő: Reisner Herman esett áldozatul, akit egy szerencsétlen kódobás úgy talált fején, hogy a szatmári kórházban, ahova beszállították, belehalt sérüléseibe.

Hogyan történt az eset?

Az eset — husvétkor történt. Az előzménye az, hogy Reissner és Mois között, akiknek szomszédos volt a földjük, illendő volt a vita, amiatt, hogy melyik tud a másik földjére háritani a belvizet.

Husvétkor is aktuális volt a vita. Reisner valami kézzel rakott kőgátat akart megbontani, hogy a víz ne álljon meg földjén, hanem lefolyon a Mois Grigor földjére.

Vele volt a sógora: Gutman Kálmán is. Mois, aki a legelőn járt, hogy a juhait megnézze, meglátta Reissnert és így kerekedett köztük a szóváltás.

Nem volt ennek a veszekedésnek semmi felekezeti jellege, a mesgye miatt történt a baj.

A tanúk is Mois ellen vallanak

Az eset színhelyén tehát hárman voltak: Reisner Herman, Mois Grigor és Gutman Kálmán.

Gutmant, minthogy Mois öt vádolta meg sem kérdeztük. Nem volt rá szükség, voltak érdektelen tanúk.

Ezek közül a legfontosabb Mois Ioan Muscheti, aki a szerencsétlenség színhelyének a közelében lakik.

A tett elkövetése idején Mois Grigor berontott ezeknek a házába hangosan kiabálva:

— Adjatok hamar egy fejszét, mert a zsidók megölnék!

Mois Ioanék kiszaladtak a kapu elébe és azt látták, hogy Gutman Kapli locsolja a földön aléltan fekvő Reissnert.

A helyzet egyáltalában nem volt olyan mintha ez a két zsidó ember meg akarta volna ölni Mois Grigort.

A színhely közelében felnőtt ember nem tartózkodott, csak gyerekek játszottak a mesgyétől nem messze, akik egyértelműen azt állítják, hogy Mois Grigor egy kövel fején vágta Reissnert. Mikor Mois Grigor látta, hogy az „alibi” nem sikerült, jajveszékelve a fejéhez kapott:

— Mit fog velem Mária (a felesége) csinálni, ha megtudja, hogy mit tettem?

A letartóztatott konokul tagad

Mois vizsgálati fogságban van, de még mindig konokul tagadja, hogy ő dobta volna Reisner fejéhez a haláltokozó követ.

A tagadás azonban nem használ semmit, a bizonyítékok teljes mértékben elegendőek

ahhoz, hogy a Mois Grigor elleni gyanút komoly váddá erősítsék.

A vizsgálat folyamatban van és annak részleteiről természetesen semmit sem közölnek a nyilvánossággal.

„Nem történt semmi” — mondja a hivatalos jelentés. 8 halott — mondjuk mi

Robbanás történt egy angol szénbányában

London, máj. 19.

Hatalmas detonáció reszkettette meg a levegőt a hendersforsi szénbánya körül. A robbanás következtében két tárna leom-

lott és 84 munkást temettek el a törmelékek. A szerencsétlenségnek 8 halálos áldozata van. A többieket kisebb-nagyobb sebesülésekkel felszínre hozták.

Amit majdnem minden város ellen megtehették

Csődöt kértek egy stájerországi városka ellen

Bécs, máj. 19.

Nem mindennapi eset történt tegnap Ausztriában. Donauitz stájerországi város hitelezői csődöt kértek a város ellen. Donauitz már hónapok óta a legnagyobb anyagi

zavarral küzd, alkalmazottait, tisztviselőit, valamint szállítóit 5 hónapja nem fizette. A város adóssága 200.000 schilling. Az érdekes ügyben a napokban dönt a bíróság.

Lupuék a kormányt teszik felelőssé a jobboldali mozgalmak terjedéseért

Bukarest, máj. 19.

A dr. Lupu vezetése alatt működő radikális parasztpárt hivatalos lapja az Aurora, hosszas cikket közöl az utóbbi időkben lábrakapott antiszemita mozgólódásokról. A cikk leszögezi a párt álláspontját, amely élesen elítéli azokat az anarchohikus mozgalmakat, amelyek az ország jó hírét su-

lyosan veszélyeztetik a külföld előtt. Együttal éles támadást intéz a jelenlegi kormány ellen, amely halgatólágosan tűrte ezeket a mozgólódásokat. Egyben pedig felszólítja a párthiveket, hogy igyekezzenek a népet felvilágosítani a romboló mozgalmak káros voltáról.

Gyilkolt egy szál fáért

Kászónaltiz községben fejszével verte agyon egy gazda az erdőőrt

Kászónaltuz község erdejében holtan találták Lungeanu György erdőőrt. Az erdőőr fején hatalmas sebek tátongtak, amelyek fejszétől származtak, de egy golyó is átjárta testét, ami halált okozott.

A tetem megtalálása után nem sok idő múlva jelentkezett Bodó Imre gazda, aki bevallotta, hogy ő ölte meg az erdőőrt és átadja magát a hatóságoknak és elmondotta a gyilkosság történetét.

A gyilkosság oka egy szál fa volt, amit az erdősz Bodó Imre udvarán felfedezett Bodó hiába mondta, hogy a bíró engedelmével vágta ki a fát, az erdősz nem hitt neki és azt követelte, hogy a helyszínen állapítsák meg, vajjon nem-e a magfák közül vágta ki

a szálát. Kimentek. Ott hirtelen fejszéjével az erdősz támadt, fejbe vágta, majd az erdősz fegyverével lelőtte. A tett elkövetése után ügyvédjéhez futott s megkérdezte, hogy mit csináljon, aki azt a tanácsot adta neki, hogy jelentkezzen önként, mert ez csak enyhíti a tét. Így is cselekedett.

A vizsgálat után szomorúan igazolta, hogy a gyilkos igazat mondott, mert a szálát ami miatt a gyilkosság történt, valóban törvényes uton szállította haza.

Bodót letartóztatták s bekísérték az ügyészségre, ahol itélkeznek felette.

1933. ERDELYI MAGYARSÁG V. 21.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUKAREST. 12: Gramofon. 5: Jazz. 7.40: Gramofon. 8: Rádiózenekar. BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána gramofon. 10: Felolvasás. Közben gramofon. 12.05: Szalózenekar. 1: Időjelzés és időjárásjelentés. Utána zongora énekkel. 4: Meseóra. 5: Operettészletek. 6: Rádióamatörposta. 6.30: Cigányzene. 7.15: Terménytőzsdei árak. 7.25: Opera. 3 felvonásban és 5 képből. Turandot. Szünetekben: Kültügyi negyedóra, Hírek. Előadás után gramofon.

REGENY

Egy fiatal leány
afrikai kalandjai

40

A vadon leánya

Rendbe rakta a papírjait, becsukta abba ak is vas-kazettába, amlyet ritkán hagyott el és újra leült. A konyhából hangzó csörgés elárulta, hogy mindjárt feladják a reggelit. Dyke, mikor most újra megszólalt, észrevette, hogy Jeanne is képett sátrából és az ebédlőjükhöz tart.

— Egyetértek önnel, — mondta. — A feketék rájöttek, hogy a fehérek nem istenek.

— Ugy véli? Lám! — mondta a doktor félíg megfordulva védenke közeledtére. — En néha igazat adok magamban német barátainknak abban, ahogy ők kezelték a bennszülötteket. Az ő vasfegyelmükkel. Nem történt ez ok nélkül, habár néha túl könyörtelen volt is.

De aztán... — félbe hagyta, hogy szívélyes üdvözlést váltson Jeanne Seggonauxal s nem folytatta tovább a beszélgetést.

Látni való volt, hogy mélységes és egyszerű gyöngédséggel van védenke iránt. Mindig nyájas és lovagias volt hozzá és ez afféle kedves, régi-módi udvariasság volt nála, amit semmiképen sem erőltetett.

Akár Jeanne megjelenésére fogja, akár arra, hogy a beszéd rögtön köznapibb dolgokra fordult, bizonyos, hogy Dyke mindjárt derüesebbnek érezte körülük a levegőt. Az a szorongás, amely Thompson meggyilkolásának hírére szívébe nyilalt, csaknem boldogságnak adott helyett. Jeannenak is, a doktornak is jókedvük volt. A leány felszólítására mellőzték egymás illő titulusait.

A leány Dyket a bennszülöttek módjára Bwana Dykinek nevezte. Vigan, bizalmasan csevegtek s ez felhangolta s biztató színekkel vonta be Dyke előtt a jövőt. Ujra meglengett szívében a regény ígérete, ha nem másban, legalább annak biztos kilátásában, hogy vagy három hónapra egészen közeli társa lesz ez a gyönyörű nő.

IX. FEJEZET.

Dyke nem táplált ábrándokat arról, hogy az expedíció mentes lesz a küzdelmekről. A regény csak egy részt foglalt el teljességgel gyakorlatias gondolatai közt. Az a nyom, amit Schomm tartózkodásáról tudott, nagyon is bizonytalan volt. A Stevens könyvében is említett Sesewa, száz mérföldre feküdt északra a Pana-folyótól. Teljesen arra volt hagyatva, amit a bennszülöttek adnak majd utbaigazításul az „Isten Kék Tava” pontos fekvéséről, amely alkalmasint még feljebb van északra, a Cöngo felső folyása körül.

Sesewáig sem volt már út. De ezen kívül is sok nagy akadályt kell legyőzniük; bizonyára mocsarakon kell majd átgázolniuk és a lejtőket elhagyva, a felvidékig sohasem meneksznek meg majd a malária, vérhas és álomkór veszélyétől, — ettől a három rémtől, melyek egész hadseregnek különösen ártalmasak.

Teljesen a teherhordók segélyére lesznek utalva. A felszerelést a kényelem és biztonság végső igényeire kell leszorítani; mindeniküknek egy sátor, az ebédlőnek vitortlavászon, két láda whiskey, négy hónapra való konzerv-hús (hátha nem vadászhatnak?) és két machillas (hordozható ág) megbetegedés esetére. Nem tehetett róla, de komolyan kételkedett is miss Seggonaux erejében. Nem nőnek való fáradságokra készülték. Pedig Jeanne bámulatosan erős volt és úgy tetszett, hogy élvezetes is neki a hőség. Mindjárt legelőször jelét adta, hogy nem csak renyhe szemlélője akar lenni a munkának.

(Folyt. köv.)

ERDELYI
MAGYARSÁG

1933
V. 21.

SPORT

Schaffer trenirozza Románia válogatottjait

A Balkán Kupára 40 játékosból választják ki a 11-

Bukarest, máj. 19.

A román labdarúgó szövetség a Balkán-mérkőzések válogatott játékosainak összeállítására céljából 20 bukaresti és 20 vidéki játékosból álló csapat-keretet állított össze, hogy ezekből szemelje ki a válogatott csapat tagjait és tartalékait. Az előzetes kiválasztás a következő játékosokra esett:

Bukarestben: Lapusneanu, Szöllösi, Theim-ler, Munteanu E., Vogel E., Chiroiu E., Simionovici, Stanciu, Robe, Radu Ion, Barbulescu A., Borbély Gy., Borbély Sándor, Eisenbeisser M., Dumitrescu, Stancu, Mitu, Valcov P., Valcov C. Valcov V. Popescu, Schiller, Barbu, Gyebrowszky Attila és Rosculeț.

A csapatbeosztás — bukarestiek és vidékiek — a következő:

Kapusok: Lapusneanu, Szöllösi, Theim-ler, Munteanu.

Hátvédek: Vogl, Burger, Husztik, Chiroiu, Rosculeț, Stanciu, Albu, Simionovici.

Fedezetek: Robe, Barbulescu, Radu, Munteanu, Borbély, Eisenbeisser, Misan, Dănilă.

Centerfedezetek: Kotormány, Steinbach, Juhász.

Csatárok: Bindea, Glanczmann, Kovács, Valcov P., Valcov A. Valcov V. Dumitrescu, Stanciu, Ciolac, Sepi, Popescu, Bodola, Stoichigler, Schiller, Gyebrowszky, Dobay, Dorra, Surlasiu, Barbu, Attila, Kocsis.

A szövetség a válogatott csapat trénéréül Schaffer Spécit szerződtette, aki eddig a lugosi Vulturul trénere volt s aki csapatának kerületi bajnokság győzőjévé képezte ki.

Győzött a Ripenzia Rotterdamban

Rotterdam, máj. 19.

Ami előrelátható volt, a nagyképességi Ripenzia az első vereség után — amelyet fáradtságával magyarázhatunk — egyremásra aratja győzelmeit. Mint most Rotter-

damból jelentik a Ripenzia csapata tegnap a Rotterdamsche Elf ellen 2:1-es győzelemmel végzett. A gólokat Schwartz és Dobay szereztek meg.

Egy kis sovinizmus a sportban

Hogyan képzei el egy bukaresti sportvezér a válogatott csapatot?

Bukarest, máj. 19.

Davilla Teodor, a román futball egyik vezére szerint a következő összeállítású csapat kellene Romániát a Balkán-Kupán képviselje: Lapusneanu, Albu, (Russen), Stanciu, Robe, Steinbach, (Vogl), Eisenbeisser, Bindea, a három Valcov és Surlasiu.

Ebben a csapatban 8 bukaresti játékos mellett mindössze három erdélyi futballista kapott helyett. Davilla szerint a fővárosi futballsportja már annyira fejlődött, hogy akár egy tiszta bukaresti válogatott is nyugodtan kiállhat Románia színeiben a Balkán-Kupán mérkőzéseken.

Jó dolguk van a bolgár futballistáknak

Repülőgépen szállítják ide-oda a bolgár válogatottat

Szófia, máj. 19.

A bolgár válogatott együttes olasz-spanyol-portugál turára indult, az első meccsük Rómában lesz az olasz B) válogatottal, míg május 21-én Barcelonában a spanyol és 28-án Lisszabonban a portugál válogatottal játszik.

A tura befejezése után — a játékosok kondíciójára való tekintettel — repülőgéppel egyenesen Bukarestbe utaznak, hogy megvédjék másodszor is a tavaly megnyert Balkán-kupát.

Tasnád élénk sporttevékenységet fejt ki

Tasnád, máj. 18.

Az érszakácsi Sport-Club vezetősége vasárnap látta vendégül a Törekvést, amelyből 5:3 arányú vereséget szenvedett.

A Tasnádi A. C. vasárnapra a zilahi Uni-

reát hívta meg. A mérkőzés reváns-jelleget mert két héttel előbb eldöntetlenül ért a két csapat. A mérkőzés előtt a TAC I. és a Törekvés játszik. Mindkét mérkőzés nagy érdeklődés mutatkozik.

Holtponton

Nagyvárad, máj. 19.

Tegnap hajnali öt órakor már felverték álmából Nemes Anton rendőrkormányzó, a negyedik kerület vezetőjét, aki vasárnap óta éjjel-nappal nyomoz a szőlőhegyi gyilkosság ügyében. Mikéne jött nagy lelkesedéssel, annak a Mikének a felesége, aki a gyilkosságot felfedezte.

— Kapitány ur! Jöjjön ki a hegyre. Nyomra akadunk.

Ezután Mikéne nagy szaporán előadta, hogy egy koldusasszony járt nála, aki elmondta, hogy kihallgatta két kisgyermek beszélgetését. Egy tíz-tizenkét éves kistiu haladt az uton egy hasonlókorú kislánnyal és ezek beszélgettek egymással a gyilkosságról:

— Én tudnám ki volt a gyilkos — mondotta a kistiu.

— Elhallgass rögtön — ripakodott rá a kisleány, — még meghallja valaki és apádnak baja lesz belőle.

A nyomozás megint vakvágányra jutott

A koldusasszony kinyomozta azt is, hogy ki volt a két kisgyermek. Gál Imre és Gál Ferenc gyermekei, akiknek a Nagysó-tétágon van szőlőjük.

Ez már sokatigérő nyom volt, Nemes kapitány, Barbu komisszárral és Lupatiu detektívvel azonnal utnak indult a hegyre. Munkatársunk is velük tartott a nyomozásban. Meg is találtuk a kis Gál Margitot, meg Gál Jósikát, de sok köszönet nem volt a valószínűségükben:

— Mondtad, te kistiu, hogy te tudnád, ki volt a gyilkos?

— Mondtam — válaszolja a jóképű gyerek.

— Na és kire gondoltál?

— A Füzesi-fiukra.

— Honnan gondoltad, hogy éppen ők gyanusak?

— Az „Erdélyi Magyarság“-ban olvastam — mondja erre a gyerek.

Ebből tehát nem okosodtunk ki.

A kis Gál Margit már többet tud. Két gyanus alakot látott a hegyen. Egy szürke micisapkás fiataalt, meg egy másik öregebbet, aki lábtékercset viselt. Azt mondja a kisleány, hogy Bodnár bácsi is látott vasárnap éjszaka két gyanus alakot átszaladni a süket Szabó szőlője felé.

Mit mond a „magyar zsidó“?

Ez a Bodnár a szőlőhegy legérdekesebb lakója. Ő a „magyar zsidó“. Szalontai parasztlány volt, a felesége kedvéért áttért a zsidó hitre, tanult, leérettségizett és ma a legvallásosabb zsidók közé tartozik. Szakállából, hajából a világ minden kincséért sem váгна le, gyerekei mind hosszú „pájeszt“ viselnek.

Hiába faggatja Nemes kapitány, kijelenti, hogy ő nem tud semmit. Nem látott senkit.

— Sok a rossz emberem, az irigység itt a szőlőhegyen — mondja — azok mártanak bele. Ha tudnék valamit, megmondanám.

A szőlőhegyen olyan tavolságok vannak, hogy késő délután lett, mire a városba visszaértünk — üres kézzel. Új nyomra alig bukkantunk.

A rendőrségen közben tovább folytak a kihallgatások. Jelentkezett a rendőrségen Csonka Rózsi és Tóth Rózsi cselédleány, akik vasárnap este együtt táncoltak Jámbor Imrével, Csonka Rózsi a Váradi korcsmában, Tóth Rózsi az Újvilág kávéházban. Mindketten azt vallják, hogy Jámbor azt mondotta, hogy rossz előérzete van:

— Két hegyi csávó azt mondotta, hogy ma még vért isznak belőlem — mondotta volna a lányok szerint Jámbor Imre.

Megállapították, hogy azt a piros pantlikát, amit a holttest mellett találtak Csonka Rózsi a táncmulatságban vette el Jámbor Imre és a csizmaszára felé kötötte.

A rendőrségen tegnap délután újból kihallgatták Glöckner Andort és a két Füzesi-fiút, akik Jámbor Imrével együtt töltötték az utolsó estét.

A gyilkost a szőlőhegyen kell keresni

A rendőrségen az a felfogás alakult ki, hogy ha a nyomozás még egy hétig nem vezet eredményre, erősebb eszközökhöz nyulnak. A rendőrségnek ugyanis meggyőződése, hogy

a gyilkost csakis a szőlőhegyen kell keresni.

Jámbor Imrét egy olyan elhagyott uton gyilkolták meg, hogy más, mint szőlőhegyi lakos arra a járást nem ismerhette. Ha egyszerű rablógyilkos lett volna, akkor nem egy szegény szolgálégynt gyilkolt volna meg ilyen kegyetlenül, hanem betört volna valamelyik tanyára.

Intézkedtek a rendőrségen abban az irányban is, hogy állítsák elő azokat a kárásztelki legényeket, akiket Jámbor Imre

Most már kétségbevonhatatlan módon megállapították, hogy Mikéne volt a lakodalom, amire Jámbor Imre utolsó szavai vonatkoztak: „Arrafelé megyek haza, ahol lakodalomban voltam“. Jámbor Imre mint Merzáné kocsisa vett részt a lakodalomban, együtt evett a többi kocsisal, előbb mint a lakodalmas nép.

vasárnap délután az autóbushoz kísért, amikor sorozásra mentek.

Jámbor Imre édesanyja hazament Kárásztelekre. Nem bír tovább szolgálni ott, ahol a közelben meggyilkolták fiát.

A rendőrségen most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a belügyminisztériumot arra fogják kérni, hogy

tiúzzon ki nagybősszegű jutalmat a gyilkosság nyomravezetőjének.

15—20.000 lej jutalmat fog kapni az, aki olyan adatot juttat a rendőrség kezére, amely a gyilkos elfogatására vezet.

Egyébként tegnap már egy bukaresti detektív érkezett Váradra és belekapcsolódott a nyomozásba.

A leszerelési konferencia megnyitó ülésén

HEDERSON megdicsérte HITLERT

Genf, máj. 19.

A leszerelési konferencia döntőjelentőségű ülését péntek délután öt órakor nyitotta meg Henderson elnök. Roosevelt békeüzenetét — mondotta — az érkekezetnek magáévá kell tennie. Azok a kormányok, amelyek közben ezzel ellentétes indítványokat tettek, most visszavonhatják. Ezután Hen-

derson Hitler beszédét méltatta és a német kancellár személyéről kedvezően emlékezett meg. Nadolny német delegátus volt a második felszólaló. Köszönetet mondott Henderson Hitler elismerő szavaiért. Roosevelt üzenetének fontosságát domborította ki, majd kijelentette, hogy Hitler beszédének konkrét magyarázatára még visszatér.

Kolozsvárvivassgárdisták a haditörvényszék előtt

Ítéletre csak késő éjszaka kerül a sor

Kolozsvár, máj. 19.

Tegnap délelőtt kezdte meg a törvényszék a gyorsított eljárás alapján az egyetemi zavargásokkal kapcsolatos 8 vargárdista ügyének főtárgyalását. Kora reggeli órákban sok diák s büntető jogász verődött össze a folyosókon. A törvényszék elnöke azonban zárt tárgyalást rendelt el. Csenedő és rendőrségi osztagokkal vette körül a törvényszék épületét. A nyolc vádlott védelmét tíz kolozsvári ügyvéd látja, el, köztük dr. Pop Valér volt igazságügyminiszter. Az el-

nök felszólítására, hogy ismertesse a vádat, az ügyész kijelentette, hogy csak vádbeszédeben lesz hajlandó erre. Azt azonban részletesen kifejtette, hogy a vassgárdisták szervezte meg nem engedett és a közrendet felborító alakulat. A védelem kérésére az ügyész ismertette részletesen a vádat. A tárgyalás még folyik és ítélet csak késő éjjel várható.

A 12 kiutasított egyetemi hallgató egyébként tegnap elhagyta Kolozsvárt és illetőségi helyeikre utaztak.

-- Itt vagyok sikkasztottam

— mondta a váradi ügyészség Pappfalvy Mária, akit letartóztattak

Tegnap délelőtt egy házaspár kért fogadást Nestor vezetőügyésznél. — Fogadtak őket, a nő Pappfalvy Gizella Mária előadta, hogy ő a szalontai adóhivatal tisztviselője. Már leány korában ott dolgozott, évek előtt férjhez ment s most a férjével együtt jelentkezik.

— 67 ezer lejt sikkasztottam, kérem tartóztassanak le — mondta az ügyészség vezetőjének.

A meglepő önfeljelentés után elmondta a szerencsétlen nő, hogy mióta férjhez ment

egyre súlyosabb anyagi gondok gyötörték. Hozzányult a hivatalos pénzhez, bizva abban, hogy majd pótolni fogja. Hetekkel ezelőtt kiderült a sikkasztás és akkor 6 hetet adtak neki, hogy pótolja a hiányt. — Látja azonban, hogy ez lehetetlen, nem tudott pénzt szerezni. Bejött tehát az urával és feljeli magát.

Az ügyészség elrendelte Pappfalvy Gizella letartóztatását és megindította a vizsgálatot. A nő a fogházban maradt s a férj haza ment — egyedül.

Ez már nem tréfa!!

Rendőrséggel ütközött meg Jasiban a diákság

Előbb zsidóverések, aztán rendőrkordon, végül könyörgő távirat

Bukarest, máj. 19.

Jasiban újabb diákzavargások voltak. Jabotinszky cionista vezér előadást akart tartani. A terembe azonban vasgárdisták hatoltak be és olyan bortányt csaptak, hogy az előadást félbe kellett szakítani. A szabadbatoduló közönséget szintén megtámadták és több zsidót véresre vertek.

Ezután egy nagyobb tömeg diák a rektor lakása felé vette útját, hogy Gavrilăscu diák-elnök kizárását elrendelő határozatot

semmisítse meg. A diákokat azonban csendőrkordon fogadta. Heves dulakodás keletkezett, a rendőrök több figyelemztető lövést adtak le a levegőbe. A tüntetőket végül beszorították az otthon udvarára, de a diákok közáport zúdítottak a karhatalomra, amelynek folyamán 5 rendőr megsebesült. A keresztény diákok végső elkeseredésükben táviratot küldtek a királynak, amelyben közbenjárását kérik, a szigorú határozatok megsemmisítésének érdekében.

Szinte hihetetlen!

Megvonja a Szovjet a munkásoktól a szabad költözködési jogot

Moszkva, máj. 19.

A szovjet új rendeletet bocsátott ki, amely megvonja a munkások költözködési jogát. Az igazoló iratok, valamint az utlevelek ezentúl azt is feltüntetik, hogy melyik volt az illető munkás utolsó munkahelye,

valamint azt is, hogy helyét engedély nélkül hagyta-e el. Amennyiben ez megtörténne, úgy súlyos szankciókat alkalmaznak és végző esetben a munkások részére biztosított összes kedvezményeket megvonják.

A béke 14-ik évében

Ma sem engedik magyarul beszélni Kolozsvárt a városi tanácsosokat

Kolozsvár, máj. 19.

A hetek óta huzódó városi tanácsület mára hívták össze. A Magyar párt elvi okból nem vesz részt a gyűlésen, miután a román blokk 13 helyet kapott a tanácsban és a pártot megakadályozza a magyar nyelv szabad használatában. A magyar párt még

annak idején megállapodást kötött a nemzeti parasztpárttal a szabad nyelv használatra vonatkozólag, most azonban a párt a további granciát nem vállalta a román blokk többsége miatt és ezért a magyar párt részvétele jogfeladással lenne egyenlő.

Darmanesti falu szenzációja

Kegyszereket és misekönyveket rongált meg három parasztleány

A csendőrség letartóztatta a vandál legényeket

Piatra-Neamt, máj. 19.

Darmanesti község mellett van egy régi templom, ahol évenként csak 3-4-szer tartanak istentiszteletet. A templomban számos szent ereklyét őriznek s egész év alatt nyitva áll. Tegnap 3 fiatal parasztleány hatolt be a sekrestyébe, ahol az imakönyveket

széttépték és a kegyzsereket is megrongálták. A vandál legényeket egy csendőr vette észre, aki letartóztatta a bűnösöket és a csendőrségre kísérte. A templom profanizálása nagy felháborodást váltott ki a falu lakosságának körében.

Meghalt Kolozsvár utolsó magyar főlevéltárosa, László Árpád

Sepsiszentgyörgy, máj. 19.

Tegnap halt meg Sepsiszentgyörgyön László Árpád, a kolozsvári városháza utolsó magyar főlevéltárosa. László nevéhez fűződik a kolozsvári városi levéltár rendezése, valamint a nagyértékű városi gyűjtemények kiegészítése. Kolozsvár történetének számos olyan nagyjelentőségű dokumentumait felfedezte fel a főlevéltáros, amelyek történelmi

kutforrásul szolgáltak. Az imperiumváltozás után visszatért szülővárosába, Sepsiszentgyörgyre, ahol a Mikó-kollégium igazgatótitkára lett. Ebben az állásában is megbecsülhetetlen értékű kulturális működést fejtett ki. László Árpádot szívbénulás ölte meg halálát szűkebbkörű rokonságán kívül Erdély egész magyar társadalma őszintén gyászolja.

— Agy és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a Ferenc József viz számos féloldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott.

FILMPALACE

Szombat, vasárnap
Emil Jannings és
Anna Sien ntolsó
nagy alakítása!!

„Viharzó
szenvedély” 12, 14, 17
és 22 lejes
helyárak!

Róna Béla festőművész Nagyváradon

Nagyvárad, máj. 19.

Fiatal, tehetséges festőművész hosszabbította meg kiállítását: Róna Béla, aki a Klobusiczky-palotában rendezte kiállításra képeit. Róna, aki jelenleg csak 25 éves, komoly értéket képvisel. Művészete ma még nem teljesen kiforrott, de így is tökéletes ígérőt az a biztonság, amellyel Róna különösen velencei lagúnás képein, a színt, az árnyékokat, a levegőt festi meg, abszolút művész tökéletes munkája.

Rónáról, aki csak egy pár napig marad Nagyváradon, még sokat hallunk.

Vesztettkutyák garázdálkodnak Nagykárolyban

Nagykároly, máj. 19.

Az utóbbi időben több vestett kutya kborolt a város utcáin. A napokban Szilágyi Istvánné és Heim István 4 éves kisiut mara össze a vestett eb. Mindkettőjüket a Pasteur-intézetbe szállították. A hatóságok mosi 90 napos szigorú ebzárlatot rendeltek el.

PETROLGÁZFŐZŐGÉP

különlegességek
„Kronprinz” Matador 300 — lei
„Sitara-Royal” — 400 — lei
„Haller” Superior — 250 — lei

Kérje a legújabb árjegyzéket gázfőzők-ről stb. és épületvasalásokról. STERN
vaskereskedés Oradea, Nagypiac-tér 2
Telefon 8-92.

APROHIRDETÉSEK

Nem üres reklám, hanem
valóság, hogy 6 drb. művész 70 leiert

tsakis Róna fényképész készít, Teleki-u. 4.

ÜZLETVEZETŐT keres a csatári Hanga szövetkezet. Bővebb felvilágosítást nyújt az Igazgatóság. 598

LACIKONYHA és hajóhinta eladó. Ertekezni Fecske-ucca 13 sz. Krammer. 619

ELSŐOSZTÁLYU tűzőnők azonnal felvételnek a We-Ego cipőgyárban, Uri ucca 14 szám. 621

MUNKANELKULIEK szép keresettel felvételnek a Nagyvárad Friss Ujság és az Erdélyi Magyarország árusításához, úgy helyben, mint vidéken. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

MINDENES főzőnöt hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Délután 4—7-ig papírüzlet Nagypiac-tér, Ullmann-palota. 620

MEGBIZHATO rendes ember jó karettel ujságárusításra felvételnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA